

**PREGLED SPREMENB STRUKTURE DELITVE DOSEZENEGA DOHODKA
ZA LJUBLJANSKO REGIJO IN OBCINO BEŽIGRAD
V PRVEM POLLETJU 1973 IN 1974:**

	Ljubljana			občina Bežigrad		
	1-6	731-6	74 Razl.	1-6	731-6	74 Razl.
OD + drugi oseb. prej. zakonske obveznosti	57,8	53,7	-4,1	58,9	51,2	-7,7
pogodb. obvez.	5,6	11,0	+5,4	8,5	10,1	+1,6
ostanek dohodka	10,7	9,7	-1,0	32,6	38,7	+6,1
Skupaj	25,6	25,9	+0,3	100	100	

V pregledu investicijske dejavnosti smo bili, žal, omejeni na podatke, ki so jih dostavile OZD. Ti podatki so zelo nepopolni, saj je le 44 od 80 OZD poslalo podatke o gibanju investicij letos in lani. Zato je treba ta pregled investicij jemati z veliko rezervol

Industrija kaže na veliko rast investicij, okoli 80%, pri čemer daječ največ investira Belinka, sedemkratno povečanje, v znesku 120 milijonov din. V gradbeništvu je povečanje okoli 40%, v kmetijstvu je porast investicij prav tako 40%, promet pa izkazuje drastičen padec investiranja, na samo 3% lanskim investicij. To izvira iz tega, ker je Inex Adria zmanjšalo svoje investicije od 524 milijonov na 7,5 milijonov. V trgovini zasledimo 60% rast investicij, največ v Lesnini in Commerce-u, obrt praktično ne izkazuje povečanja investicijske dejavnosti, komunalna pa ima povečanje investicij od 6 milijonov na 14 milijonov din ali za 140%. Celotno bežigradsko gospodarstvo, ali boljše, polovica OZD, ki so dale podatke na vpogled, razen prometa kaže v povprečju na močnejše investiranje kot lani.

Se enkrat pa opozarjamo, da je ta pregled nepopolen.

Ob koncu primerjalnega pregleda omenimo še, da so tri bežigradske OZD izkazale ob polletju izgubo zaradi nedoseženega dohodka in to skupaj v višini približno 4 milijone din. Te so: s področja industrije organizacija Tip-Tip, izguba v višini 3.859.000 din, s področja kmetijstva KZ Crnuče 30.000 din in s področja gradbeništva Inženiring 40.000 din. Na področju Ljubljane je 24 organizacij imelo izgubo zaradi nedoseženega dohodka v I. polletju 1974, v skupni višini 85,5 milijonov din. Defež bežigradskih organizacij v tej izgubi je 4,7%. Od te celotne izgube pa nosi kar 54 milijonov din izgube ali skoraj 2/3 Železniško transportno podjetje občine Ljubljana-Center.

Če povzamemo nekaj zaključnih misli o polletnem gibanju bežigradskega gospodarstva ugotovimo, da je doživelo velik razmah, ki pa je povzročil dosti težav. Kot rezultat teh so precejšnja odstopanja od dogovorjenih proporcij. Gospodarstvo kot celota beleži velike skoke celotnega dohodka kakor tudi doseženega dohodka. Ob nekoliko manjšem porastu OD pa je ostanek dohodka večji kar za 68 odstotkov. Zaloge v celoti so se povečale za tretjino. Sklepamo, da je porast fizičnega obsega zalog manjši od porasta proizvodnje. Vendar pa ob primerno višjih cenah te zaloge vežejo vse preveč

obratnih sredstev. Prav ta konjunktura pa povzroča precej preglativ, saj gospodarstvo nanjo ni računalo.

Porasla je medsebojna zadolženost v gospodarstvu. Stanje dobaviteljev je v primerjavi z lanskim leto 59 odstotkov večje, kupecv pa za 41 odstotkov. Kljub temu je pozitivna razlika še vseeno 627.332.000 din. OZD se bodo morale slej ko prej začeti boriti še z ne-likvidnostjo, zato bi kazalo že ukrepati.

Veliki konjunkturi gospodarstvo tudi finančno ni kos. Vedno več je potreb po kreditih, zato se struktura sredstev slabša. V strukturi pada udeležba kvalitetnih dolgoročnih kreditov. Oplačilni roki se krajšajo.

Akumulativnost gospodarstva je problematična. Nominalno 23 odstotkov povečanje ne sledi povečanju investicijskih stroškov (cene gradbenega materiala so višje za skoraj polovico). Tudi sama stopnja interne akumulativnosti ni na zadovoljivi višini.

Največje odmikne od dogovorjenega beležimo v zaposlovanju. Stopnja rasti je občutno večja kot v republiki ali pa v Ljubljani. Takšna stopnja skriva v sebi značilnosti ekstenzivnega zaposlovanja, kar pa je v nasprotju z stabilizacijskimi in antiinflacijskimi napori.

Poročilo o delu komisije

za pregled normativnih aktov delovnih organizacij za leto 1974

V smislu 97. člena zakona o konstituiranju organizacij združenega dela in njihovem vpisu v sodni register opravlja nadzorstvo nad zakonitostjo dela organizacij združenega dela na območju občine Ljubljana Bežigrad komisija za pregled normativnih aktov

delovnih organizacij. Komisija je v prvi polovici leta 1974 delovala kot organ skupščine občine: po izteku mandatne dobe in po konstituiranju sedanje skupščine je njen izvršni svet imenoval novo sestavo komisije, ki šteje sedem članov.

Komisija je v tekočem letu na 12. sejah (3. seje v stari sestavi) obravnavala predložene splošne akte 38 organizacij združenega dela in sicer:

— statute 16 delovnih organizacij, ki v svojem sestavu ne združujejo TOZD,

— samoupravne sporazume o združitvi temeljnih organizacij združenega dela 6 delovnih organizacij, ki imajo v svoji sestavi dvoje ali več TOZD, statute teh delovnih organizacij in statute TOZD v njihovi sestavi,

— 16 statutov organizacij združenega dela pri katerih so bila pregledana samo tista določila, ki se nanašajo na postopek o imenovanju in razrešitvi individualno poslovodnega organa (kolegijsko poslovodnega organa) in določila, ki določajo pogoje za zasedbo tega delovnega mesta.

Glede na nalogo komisije, da se v delovnih organizacijah v katerih niso bile organizirane TOZD ugotovi, ali dejansko ni pogojev za njihovo ustanovitev, se na sejah komisije ob obravnavi posameznega statuta pregleda in oceni analiza pogojev za organiziranje TOZD.

Doslej pregledani samoupravni sporazumi o združitvi oz. statuti v celoti ne ustrezajo določilom ustave, zakonu o konstituiranju organizacij združenega dela in njihovem vpisu v sodni register ter drugim zakonskim določbam. Posamezni akti namreč vsebujejo vrsto določil, katere je v ponovnem postopku potrebno znova proučiti.

Pomanjkljiva in nesprejemljiva so zlasti določila, ki se nanašajo na urejanje naslednjih zadev:

1. Ustavno načelo, da delavci, ki ustvarjajo dohodek tudi odločajo o njegovi delitvi se pogosto neustrezno izraža v določbah, po katerih imajo zbori delovnih ljudi pravico, da vprašanja, ki se nanašajo na neodtujljive pravice obravnavajo, vendar pa o teh vprašanjih neposredno ne odločajo. V takih primerih zbor delovnih ljudi ni opredeljen kot institucija, ki že odloča.

2. Pri določanju zadev, ki se prenašajo v pristojnost posameznih organov se pogosto pojavljajo neustrezna razmerja med samoupravnimi organom t. j. delavskim svetom, med neposredno izvoljenimi in kolektivno izvršilnimi organi. Slednji glede na status izvršilnega organa nikakor ne morejo imeti pravico odločanja (npr. o uporabi sredstev...)

3. Iz večine pregledanih aktov izhaja, da je bila v delovnih organizacijah, kjer so bile organizirane TOZD, razdelitev sredstev na posamezno TOZD sicer izvršena, vendar pa so se tako razdeljena sredstva ponovno v celoti združila na ravni delovne organizacije. Taka ureditev vsekakor postavlja vprašanje samostojnih TOZD in s tem v zvezi vprašanje pravilne opredelitve

statusa in položaja delovne organizacije, kajti določila, da delovna organizacija odgovarja za obveznosti TOZD solidarno ali subsidiarno niso sprejemljiva.

Delovna organizacija, ki nima lastnih sredstev in s tem lastnega dohodka ne more odgovarjati za obveznosti TOZD in sicer ne solidarno niti ne subsidiarno. Prav tako ne more delovna organizacija nastopati v pravnem prometu do tretjih oseb v imenu in na račun TOZD, temveč v svojem imenu in na račun TOZD.

4. Neustrezna in protistavna so določila, ki določajo, da se sredstva, pravice in obveznosti razporejajo ne samo na TOZD, temveč tudi na delovno skupnost skupnih služb.

5. Neredko je v splošnih aktih zaslediti tako kolegijsko poslovodni kot tudi individualno poslovodni organ. Ker so bile take določbe sprejete na osnovi osnutka ustave, sprejeta ustava pa določa le enega od obeh poslovodnih organov je potrebno v delovnih organizacijah ponovno proučiti obe možni obliki.

6. Postopek za imenovanje in razrešitev individualno poslovodnega organa oz. kolegijsko poslovodnega organa (pogoji zahtevani za zasedbo teh delovnih mest) v večini primerov ni vsklajen z Druženim dogovorom o temeljnih kadrovske politike na območju ljubljanskih občin.

Zaradi ugotovitve, da se posamezna nesprejemljiva in neustrezna določila pojavljajo vseskozi v večini splošnih aktov, je komisija za pregled normativnih aktov na 10. seji sprejela sklep, (ki je bil potrjen na 9. seji izvršnega sveta skupščine), da se vse tiste organizacije združenega dela, katerih interna zakonodaja na komisiji še ni bila obravnavana, pisмено obvesti o ugotovljenih pomanjkljivostih s priporočilom, da se posamezna določila ponovno proučijo in po potrebi spremenijo oz. dopolnijo.

Opozarja se na naslednje nepravilne formulacije:

Pooblastila TOZD in delovne organizacije v pravnem prometu z drugimi — odgovornost TOZD do delovne organizacije, odgovornost med TOZD — TOZD ima pravico sklepati pogodbe v imenu podjetja in na svoj račun

— podjetje sklepa pravne posle v poslovnem prometu za TOZD, če se TOZD o tem sporazumeje

— TOZD pooblašča delovno skupnost skupnih služb za sklepanje pogodb v okviru dejavnosti delovne skupnosti skupnih služb v imenu in za račun delovne organizacije,

— po pooblastilu TOZD sklepajo pogodbe v pravnem prometu s tretjimi skupni organi delovne organizacije v imenu in za račun TOZD

— delovna organizacija nastopa v pravnem prometu s tretjimi samo na podlagi posebnega pooblastila TOZD

— delovna organizacija odgovarja za obveznosti TOZD solidarno

— delovna organizacija odgovarja za obveznosti TOZD subsidiarno

— TOZD pokriva obveznosti druge TOZD, če je to v interesu TOZD in v interesu delovne organizacije,

— če TOZD ne more pokriti svojih obveznosti, jih pokriva druge TOZD do višine določene v posebnem sporazumu

— TOZD odgovarjajo solidarno in subsidiarno za obveznosti TOZD in obveznosti delovne organizacije

— če TOZD ne more pokriti svojih obveznosti, jih druge TOZD pokriva do višine ekonomske upravičenosti TOZD

Skupno urejanje določenih vprašanj na ravni delovne organizacije

TOZD se sporazumeje, da bodo skupno in na enak način urejale zlasti naslednje zadeve:

— način izbire vodilnih in vodstvenih delavcev TOZD, ki so posebno pomembni za podjetje

— enotna sistematizacija in enotni kriteriji vsaj za določena mesta

Delovna skupnost skupnih služb (delovni skupnosti se nepravilno daje status TOZD)

— skupne službe se združujejo v delovno organizacijo

— del sredstev se razporeja na delovno skupnost skupnih služb

— delovna skupnost skupnih služb nastopa navzven v imenu delovne organizacije in na račun TOZD

— delovna skupnost nastopa v pravnem prometu z drugimi v imenu in na račun TOZD

— delovni skupnosti skupnih služb se določa predmet poslovanja v okviru sprejetega sporazuma

— delovna skupnost skupnih služb imenuje in razrešuje individualno poslovodni organ

Delavski svet delovne organizacije — sprejema statut delovne organizacije

— določa osnove in merila za delitev osebnih dohodkov

— odloča o statusnih vprašanjih

— odloča o integraciji

— sprejema zaključni račun

— imenuje osebo, ki nadomešča direktorja v njegovi odsotnosti

— daje soglasje za spremembo poslovnega predmeta TOZD

— odloča o spremembi predmeta poslovanja TOZD

— sprejema sklepe za dajanje dolgoročnih in srednjeročnih kreditov na predlog TOZD ter potrjuje sklepe TOZD za dajanje dolgoročnih in srednjeročnih kreditov

— sprejema organizacijsko strukturo delovne organizacije

Kolektivno izvršilni organ (komisija, odbor, ki jo voli in odpokliče delavski svet)

— sprejema merila in osnove za delitev osebnih dohodkov

— odloča o sredstvih namenjenih za izobraževanje, štipendiranje...

— odloča o pridobitvi in prenehanju lastnosti delavca

— vodi postopek za ugotavljanje kršitev delovnih dolžnosti

— izreka ustrezne ukrepe

— odloča o premestitvi delavca

— odloča o dodelitvi stanovanj, oz. dodelitvi kreditov za nakup stanovanj

— odloča o finančnih zadevah, ki niso v pristojnosti DS, kolektivnih organov ali direktorja

— odloča o najemanju kreditov za obratna in osnovna sredstva do višine...

— odloča o nabavi in prodaji osnovnih sredstev do vrednosti...

— odloča o uvajanju novih sistemov poslovanja ali novih tehnologij

— odloča o uvajanju posameznega izdelka ali polizdelka v proizvodnjo

— odloča o odstopitvi opuščena izdelka ali polizdelka v proizvodni program drugi TOZD

— sklepa o nabavi in izdelavi delovnih priprav in potrjuje tovrstne sklepe TOZD,

— vodi in vsklajuje poslovanje v delovni organizaciji

— daje pooblastila za zastopanje delovne organizacije v raznih zborih, skupščinah itd.

— odobrava direktorju službena potovanja v inozemstvo

Individualno poslovodni organ

— predlaga DS imenovanje delavca, ki ga nadomeštuje v njegovi odsotnosti

— imenuje svojega namestnika

— razpolaga z 1% letnega sklada osebnih dohodkov za nagrajevanje v obliki premij na podlagi meril in osnov, ki jih sestavi strokovna skupina ali posameznik

— potrjuje nagrade tujim študentom

— odloča o prodaji tehnične dokumentacije in posebnega orodja

— odobrava dodatne popuste na prodajno ceno

— odobrava izplačila iz sredstev, ki so namenjena izobraževanju

— podpisuje pogodbe v okviru danih pooblastil

— je dolžan sklepati pogodbe v imenu in za račun delovne organizacije v skladu s sklepom DS

— sklepa pogodbe v imenu podjetja in na račun TOZD v skladu s tem sporazumom

Splošni akti

Podpisnice tega sporazuma se sporazumevajo, da bodo v okviru delovne organizacije sprejele naslednje skupne akte:

— samoupravni sporazum o medsebojnih razmerjih delavcev v združenem delu

— pravilnik o delitvi dohodka in osebnih dohodkov

— pravilnik o sistemizaciji delovnih mest

— pravilnik o štipendiranju in strokovnem izobraževanju

— pravilnik o varstvu pri delu

— Mandatna doba članov komisije traja dve leti, ki pa se jim lahko po sklepu delavskega sveta delovne organizacije podaljša še za dve leti

— Dejansko število članov posamezne komisije ali odbora, katero je odvisno od njihovih nalog, določa delavski svet delovne organizacije, ko imenuje posamezno komisijo ali odbor

— za izvrševanje sprejetih programov in planov delovne organizacije je odgovoren poslovni odbor in generalni direktor, za izvrševanje sprejetih planov in programov TOZD pa upravni odbor in direktor TOZD

— za posojanje denarnih sredstev poslovnega sklada ene TOZD drugi TOZD načeloma odloča direktor TOZD v sodelovanju direktorja računovodskega sektorja in računovodje TOZD.

Organizacije združenega dela opozarjajo, da je poleg upoštevanja naštetih nepravilnosti potrebno znova proučiti vsa določila oz. vse splošne akte interne zakonodaje, vključno z analizo pogojev za organiziranje TOZD. OZD, katerih interna zakonodaja izdelana na osnovi ustavnih dopolnil oz. ustave in zakona o konstituiranju, je bila doslej na komisiji že obravnavana:

Elma, Belinka, Kuverta, TIP TOP, Elektrotehna, Lesnina, Servis Bežigrad, Avtohiša, IMKO, Dvigalotehna, Avtoobnova, ONPZ Pleteks, ONPZ Železopromet, ONPZ Plamas, Projektirni biro, TOZD Pristan, SGP Bežigrad, Cestno podjetje, Fond, Stanovanjska združba Novi Dom, Geološki zavod, Gradbeni center SRS, Zavod za raz. mat. in kon., Dopisna delavska univerza, VVZ Rezke Dragar, VVZ Jelka, VVZ Mladi rod, VVZ Ciciban, Osn. šola Maksa Pečarja, Osn. šola Mirana Jarca, Osn. šola Borisa Kidriča, Osn. šola Danile Kumar, Osn. šola Franca Beka, Osn. šola Vito Kraigher, Osn. šola Franca Ravbarja, PTT servis promet, Zavod za usp. sluš. in gov., Zvezni center za izobr. gradb. inštruk., Kmetijska zemljiška skup., Instalacija.

OZD, v katerih statutih so bila pregledana samo določila, ki se nanašajo na postopek imenovanja in razrešitev individualno poslovnih organov, ter določila, ki določajo pogoje za zasedbo teh delovnih mest:

Projektirni biro, Projektivni biro ing. arh. Blagajne Dušan, AZA, Commerce, Gast. podjetje Bežigrad, Projektivni biro Tamar, Zavod SRS za produktivnost dela, Zavod za socialno delo, Opekarna Črnuče, LIK, Gostinsko prehranbeni center, Zavod za organizacijo in revizijo poslovanja, Montaža, Salus, SOP Črnuče, Kristal.

PREDLOG

Družbeni dogovor

o izhodiščih za politiko in financiranje vseh vrst in oblik družbenih denarnih pomoči

Skupščine občin Ljubljana Bežigrad, Ljubljana Center, Ljubljana Moste-Polje, Ljubljana Siška, Ljubljana Vič-Rudnik in Skupščina mesta Ljubljana

sklenejo naslednji

DRUŽBENI DOGOVOR

o izhodiščih za politiko in financiranje vseh vrst in oblik družbenih denarnih pomoči

I.

Na podlagi ustavnega načela, da naša socialistična družbena skupnost zagotavlja delovnim ljudem in občanom socialno varnost ter iz dejstva, da je eden izmed elementov socialne varnosti človeka tudi pravica, da dobi pomoč družbene skupnosti kadar si sam zaradi nezmožnosti za delo ne more zagotoviti sredstev za preživljanje in nima svojcev ali drugih zavezanih oseb, ki bi bili dolžni zanj skrbeti, niti premoženja, sklepajo podpisniki družbeni dogovor o izhodiščih za politiko in o načelih za dodeljevanje vseh vrst in oblik družbeno denarnih pomoči.

Pri uresničevanju družbenega dogovora se bodo podpisniki prizadevali, da se zagotovijo zadostna finančna sredstva za potrebe socialnega varstva, da bodo družbeno pomoč prejemale občani, ki jo potrebujejo in da se omilijo neupravičene socialne razlike med občani ljubljanskih občin.

Izvajalci tega dogovora so Centri oziroma Zavodi za socialno delo ljubljanskih občin, ki pri uresničevanju dogovora tesno sodelujejo z družbenopolitičnimi skupnostmi, s krajevnimi skupnostmi, delovnimi in družbenopolitičnimi organizacijami in društvi ter samoupravnimi interesnimi skupnostmi.

II.

S tem dogovorom se ureja:

— vse vrste in oblike družbenih denarnih pomoči ogroženih občanov ne glede na starost;

— opredelitev pogojev, meril in kriterijev za dodeljevanje vseh vrst in oblik družbenih denarnih pomoči ne glede na starost;

— višina družbenih denarnih pomoči za občane, ki jim je taka pomoč edini vir preživljanja;

— način sporazumevanja po tisti sorodstveni lestevici, po kateri imajo tudi dedno pravico;

— pristojnost in postopek za pridobitev družbeno denarne pomoči;

— kdaj in komu se dodeli povečana denarna pomoč;

— zagotavljanje finančnih sredstev za vse vrste in oblike družbenih denarnih pomoči v občinskih proračunih oziroma skladih za socialno varstvo.

III.

Vrste in oblike družbenih denarnih pomoči, ko so za občane edini vir preživljanja (stalne družbene denarne pomoči, rejsnine in oskrbnine):

a) Pogoji za pridobitev pomoči:

Pri vrednotenju pogojev za pridobitev pomoči je nujno upoštevati vse okoliščine, zlasti glede na bivanje občana v mestnem in izvenmestnem območju dejanskih življenjskih stroškov posameznika.

Pravico do družbene denarne pomoči ima občan, ki ni sposoben za pridobitno delo in nima nobenih dohodkov ne lastnega premoženja niti svojcev ali drugih oseb, ki bi ga bili po zakonu, pogodbi ali pravnomočni odločbi oziroma sodnemu sklepu dolžni in sposobni preživljati in če mu ni mogoče pomagati na drug način.

Nesposobnost za delo se dokazuje z zdravniškim izvidom. Če je občan star nad 60 let oziroma mlajši od 15 let, se nesposobnost za delo praviloma ne ugotavlja. Nesposobnost za delo se ne ugotavlja za dijake in študente, če so ostali brez sredstev za preživljanje in jim ni mogoče pomagati na drug način.

Če ima ogroženi občan pravico do dohodkov iz drugih virov ali pravico do preživljanja od drugih zavezanih oseb pa sam ne more uveljaviti te pravice, se mu da začasno pomoč, socialna služba pa mu pomaga pri uveljavitvi njegovih pravic. Če te pravice ni mogoče uveljaviti se šteje, da občan nima dohodkov za preživljanje in se mu prizna družbena denarna pomoč.

Če ima ogroženi občan premoženje, ki se sestoji iz premičnin in nepremičnin na primer kmetitvo, ki jo ne more obdelovati, se družbena denarna pomoč dodeli pod pogojem, da dovoli zemljiško knjižno zavarovanje do višine prejete pomoči. V primeru, da ogroženi občan v to ne privoli, mu socialna služba poskuša urediti preživljanje na drug način, na primer s pogodbo o došmrtnem preživljanju, izročilno pogodbo, kupoprodajno pogodbo, z oporoko, s sklepom o dedovanju in pod. Če tudi to ne uspe, se pomoč prizna v ustrezno nižjem znesku, vendar v taki višini, ki še omogoča najosnovnejše preživljanje s tem, da se mora zahtevati povračilo dane pomoči iz premoženja prejemnika oziroma dedičev premoženja.